

Opis systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Starym Sączu

W Banku Spółdzielczym w Starym Sączu, zwanym dalej Bankiem, działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania, w tym zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

System kontroli wewnętrznej Banku zorganizowany jest na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- 1) pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii;
- 2) druga linia obrony – zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku komórki organizacyjne mające za zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania. Komórki drugiej linii obrony, poza komórkami wskazanymi w przepisach prawa, wybierane są z zachowaniem zasady niezależności oraz zgodnie z kryteriami przypisania do odpowiedniej linii;
- 3) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez Departament Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Bank od 31.12.2015 roku jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i zgodnie z zawartą umową czynności audytu wewnętrznego w Banku są realizowane przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie (zwanej dalej SOZ BPS), tj. jednostki zarządzającej Systemem Ochrony. Audyt wewnętrzny realizowany jest na mocy przepisów prawa i stanowi w systemie kontroli wewnętrznej tzw. trzecią linię obrony, na trzecim poziomie organizacji systemu kontroli wewnętrznej w Banku.

Kontrola wewnętrzna, jako niezależne monitorowanie procesów obejmuje: weryfikację bieżącą poziomą i testowanie poziome oraz weryfikację bieżącą pionową i testowanie pionowe. Wykonywana jest w formach samokontroli, monitorowania poziomego i pionowego, odpowiednio przez wszystkich pracowników w zakresie wynikającym z pełnionych funkcji.

Organizację i zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku regulują głównie postanowienia „Regulaminu systemu kontroli wewnętrznej” oraz „Regulaminu funkcjonowania Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności”.

Funkcja kontroli w Banku obejmuje mechanizmy kontrolne oraz kontrolę ryzyka, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie wewnętrzne w ramach funkcji kontroli. Sposób realizacji zadań oraz wyniki monitorowania i podjęte działania naprawcze w ramach funkcji kontroli są okresowo raportowane przez Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności odpowiednio do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej Banku. Zidentyfikowane przypadki nieprawidłowości znaczących oraz krytycznych są raportowane natychmiastowo do Zarządu Banku, przy czym nieprawidłowości krytyczne podlegają również natychmiastowemu zgłoszeniu do SOZ BPS.

W Banku funkcjonuje komórka ds. ryzyka braku zgodności. Stanowisko to jest odpowiednio usytuowane w strukturze organizacyjnej Banku. Podlega bezpośrednio pod Prezesa Zarządu (podległość organizacyjna) i ma zapewniony dostęp do Rady Nadzorczej (podległość funkcjonalna). Celem działania Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, zasadami dobrej praktyki bankowej oraz koordynacja działalności kontrolnej w całym Banku. Podstawowe uregulowania dotyczące niezależności, praw i obowiązków, sposobu działania Stanowiska, zostały określone w „Regulaminie funkcjonowania Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności”, jak również we właściwych uregulowaniach szczegółowych, dotyczących kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem braku zgodności. Działanie Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności obejmuje sformułowane w sposób ogólny zadania, tj.:

- 1) zapewnienie zgodności poprzez stosowanie własnych mechanizmów kontrolnych w ramach działania Stanowiska;
- 2) monitorowanie pionowe skuteczności zastosowanych mechanizmów kontrolnych w zakresie obszaru ryzyka braku zgodności poprzez ich weryfikację bieżącą oraz testowanie pionowe (wykonywanie czynności kontrolnych);
- 3) zadania w zakresie procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, to jest jego identyfikację, pomiar, ocenę, monitorowanie poziomu oraz raportowanie na temat tego ryzyka.

Sposób realizacji zadań przez Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności podlega okresowemu sprawozdawaniu do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku w celu dokonania ocen i podejmowania prawidłowych decyzji.

Zarząd Banku odpowiada za prawidłowe funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli. Do obowiązków Zarządu należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, a w jego ramach matrycy funkcji kontroli. Zarząd podejmuje działania, mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym odpowiednich zasobów, uregulowań wewnętrznych, właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli, jak również stosuje właściwe środki naprawcze i dyscyplinujące w przypadkach wykrycia braków i nieprawidłowości. Zarząd Banku, w celu dokonania oceny przez Radę Nadzorczą, przedkłada Radzie Nadzorczej Banku roczne informacje na temat realizacji swoich zadań w obszarze funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej w Banku, monitoruje jego skuteczność w oparciu o informacje uzyskane od Zarządu oraz Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności, jak również dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności komórki ds. ryzyka braku zgodności. Oceny są dokonywane z uwzględnieniem opinii Komitetu Audytu, w oparciu o ustalone kryteria na podstawie przedłożonych dokumentów i informacji, w zgodności z wewnętrznymi uregulowaniami.

Do kompetencji Komitetu Audytu (powołanego spośród członków Rady Nadzorczej), w zakresie działania systemu kontroli wewnętrznej, należy bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli.

Kryteriami oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej są:

- 1) osiągnięcie wskaźników określonych w Umowie SOZ BPS;
- 2) wynik oceny punktowej przyznawanej przez SOZ BPS;

- 3) wyniki audytów wykonanych przez Departament Audytu SOZ BPS;
- 4) wyniki audytów zewnętrznych (przeprowadzanych przez KNF, biegłego rewidenta);
- 5) wyniki kontroli realizowanych przez komórki wewnętrzne Banku;
- 6) ilości i istotności błędów znaczących i krytycznych zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania;
- 7) realizacja przez Bank celów strategicznych;
- 8) osiągnięcie założeń planu finansowego Banku na dany rok obrotowy;
- 9) ilości i kwoty strat operacyjnych;
- 10) ilości przekroczeń podstawowych limitów obowiązujących w Banku;
- 11) ilości skarg zasadnych klientów do Banku, KNF, UOKiK);
- 12) ocena zmaterializowania ryzyka reputacji Banku.